

ВИЗНАЧЕННЯ НЕСУЧОЇ ЗДАТНОСТІ ФУНДАМЕНТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ФІЗИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

Вінницький національний технічний університет;

Анотація

Виконано фізичне моделювання роботи піднавантаженням двощілинних фундаментів при різній відстані між щілинами.

Встановлено, що при збільшенні відстані між щілинами несуча здатність двощілинного малозаглибленого фундаменту в цілому зростає.

Ключові слова: двощілинні малозаглиблені фундаменти, ростверк, фізичне моделювання, несуча здатність.

Abstract

Completed physical modeling of the stress slotted two bases at different distances between the slits.

It is established that an increase in the distance between the slits dvoščilynnoho malozahlyblylenoho bearing capacity of the foundation as a whole is growing.

Keywords: two slotted malozahlyblyeni foundations, grillage, physical simulation, load-bearing capacity.

Вступ

Одним з напрямків підвищення ефективності фундаментобудування є розробка нових конструктивних форм фундаментів, які дозволяють підвищити несучу здатність, знизити матеріалоемність, спростити технологію влаштування. Створення оптимальних конструктивних форм з одного боку, і розробка методів розрахунку, що коректно описують поведінку фундаментів під навантаженням, - з іншого, дозволяють знизити витрати матеріалів і загальну вартість будівництва.

Монолітні фундаменти неглибокого закладання з робочою бічною поверхнею, одним із видів яких є малозаглиблені двощілинні фундаменти, об'єднують в собі кілька відомих напрямків вдосконалення конструктивних форм підземних конструкцій:

- прагнення до мінімізації ваги фундаменту або витрати матеріалів на одиницю несучої здатності;
- залучення в роботу максимального обсягу ґрунту;
- підвищення технологічності фундаментів;
- створення форм, що дозволяють знизити згинальні моменти і розтягуючі зусилля.

Ефективність даного типу фундаментів [1, 2] заключається в зменшенні обсягу земляних робіт, відсутності добірних збірних елементів, а мінімальна кількість армування дозволяє створювати ефективніші проектні рішення у порівнянні з традиційними видами фундаментів. Проста технологія і порівняно невисока вартість дозволяють рекомендувати двощілинні фундаменти для індивідуального будівництва малоповерхових будівель.

Досвід влаштування великорозмірних щілинних фундаментів не може бути використаний для розрахунку і проектування щілинних малозаглиблених фундаментів.

Метою роботи є дослідження роботи двощілинних фундаментів в залежності від відстані між шлі-цями за результатами фізичного моделювання.

Результати дослідження

Фізичне моделювання роботи фундаментів - найбільш доступне, і як показує досвід, дозволяє отримати досить достовірну якісну картину поведінки фундаментів під навантаженням. Перевагою таких досліджень є можливість багаторазового повторювання і широке варіювання різними параметрами [3].

Фізичне моделювання роботи під навантаженням виконувалось в лотку розмірами 1,2×1,8×1,0 м з

моделями двошліпних фундаментів. В якості ґрунту основи використаний пісок середньої крупності, що укладається з ущільненням до середньої щільності.

Прийнятий масштаб фізичного моделювання 1:10. Розміри шлиць становили – 300×100×20 мм; вони були влаштовані в попередньо розроблені отвори, поверх них був укладений ростверк, розміри якого в плані варіювались в залежності від відстані між шлицями в осях: при 3d – 100×100 мм, при 6d – 100×160 мм, при 9d – 100×220 мм.

Методика проведення модельних досліджень:

- укладання піску в лоток пошарово (шарами по 15 см з ущільненням кожного шару і контролем отриманої площини);
- установка шлиць в попередньо влаштовані в ґрунтовій основі отвори (рис. 1);
- установка ростверку (рис. 2);
- установка вимірювальної апаратури (рис. 3);
- передача на фундамент статичного навантаження ступенями з витримкою кожного ступеня до умовної стабілізації деформацій.

Рис. 1. Влаштування отворів для шлиць

Рис. 2. Встановлення ростверку і з'єднання його з шлицями

Рис. 3. Схема установки для випробування при відстані між шлицями 6d

Автомобільним гвинтовим домкратом вантажопід'ємністю 50 кН, що впирався в анкерну балку, створювалось навантаження на модель фундаменту, величина якого контролювалась динамометром. Переміщення (осідання) вимірювалося за допомогою прогиномірів, що закріплювались на реперній системі. В якості критерію несучої здатності щільного фундаменту можна прийняти навантаження, що відповідає певному значенню його осідання. Всього було проведено 3 досліди.

За результатами проведених модельних досліджень був побудований графік залежності деформацій від навантаження (рис. 4) при різній відстані між шліцами в осях.

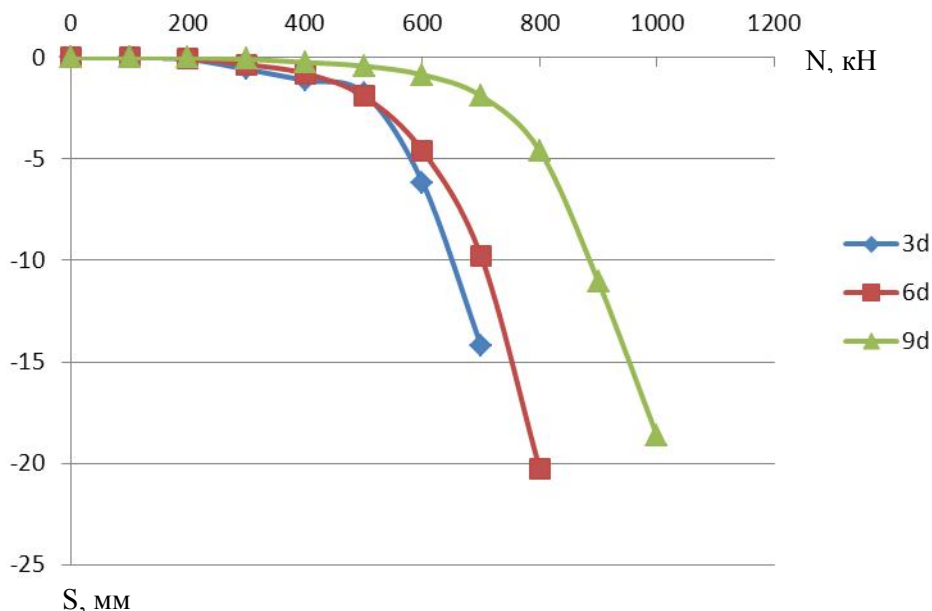

Рис. 4. Графік залежності деформацій від навантаження для моделей двошліпних фундаментів при різній відстані між шліцами в осях

За результатами фізичного моделювання спостерігається збільшення несучої здатності двошліпного фундаменту при збільшенні відстані між шліцами і несуча здатність двошліпного фундаменту складає:

- при 3d – 400 кН;
- при 6d – 500 кН;
- при 9d – 700 кН.

Висновки

За результатами фізичного моделювання можна зробити висновок, що моделювання на маломасштабних моделях роботи двошліпного фундаменту дозволило якісно оцінити роботу двошліпного фундаменту під дією вертикального навантаження. З графіка (рис. 4) видно, що фундамент з меншою відстанню між шліцами має меншу несучу здатність і відповідно з більшою відстанню між шліцами – більшу. Таке збільшення несучої здатності пов'язано із включенням в роботу ростверку, при більшій відстані між шліцами частка навантаження, що сприймається ростверком, збільшується.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Сорочан Е. А. Исследование работы щелевых фундаментов / Е. А. Сорочан, Р. Г. Ревазишвили // Основания, фундаменты и механика грунтов. – 1986. – №5. – С. 12–15.
2. Сорочан Е. А. Монолитные фундаменты с рабочей боковой поверхностью / Е. А. Сорочан, В. Г. Пивень, А. М. Рыбников // Основания, фундаменты и механика грунтов. – 1991. – №3. – С. 2–3.
3. Маєвська І. В. Урахування роботи ростверку у складі стрічкових пальових та підсилених палями фундаментів : монографія / І. В. Маєвська, Н. В. Блашук. – Вінниця : ВНТУ, 2013. -168 с.

Підгорний Олексій Сергійович — студент групи Б-12б, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, Вінниця;

Науковий керівник: **Блащук Наталя Вікторівна** — канд. техн. наук, доцент кафедри промислового та цивільного будівництва, Вінницький національний технічний університет.

Alexey S. Podgorny — Department of Building Heating and Gas Supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Supervisor: **Natalia V. Blashchuk** — Ph. D. (Eng.), Docent of Department of Industrial and Civil Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.